

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра внутрішньої медицини № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

[Signature] доцент Ірина СОЛОНИНКО

17" 07 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Професійні хвороби”
ОК 25.5.

5 рік навчання

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
внутрішньої медицини № 1
протокол № 9
від 18.04.2023 р.
Завідувач кафедри
внутрішньої медицини № 1
[Signature]
професор Орест АБРАГАМОВИЧ

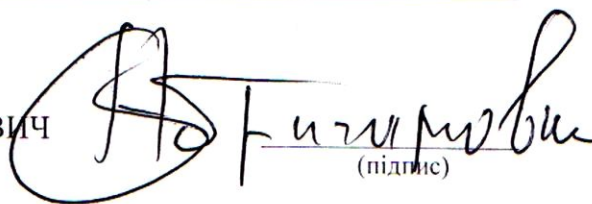
Затверджено
профільною методичною комісією
з терапевтичних дисциплін
протокол № 3 від 04.05.2023 р.
Голова профільної методичної комісії
[Signature] професор Олена РАДЧЕНКО

Робочу навчальну програму дисципліни «Професійні хвороби» для студентів магістрів 5 курсу медичного факультету, які навчаються у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького за спеціальністю «222 Медицина», склали зав. кафедри внутрішньої медицини № 1 док. мед. наук, професор Орест АБРАГАМОВИЧ; к. мед. н., доцент Зоряна БІЛОУС, доцент Марія ПАНАСЮК; асистент Наталія ДРОБІНСЬКА.

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024 н.р.

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
1.	Змін немає.		

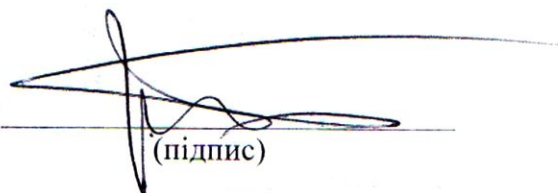
Завідувач кафедри д. мед. н., професор Орест АБРАГАМОВИЧ

(підпис)

Рецензенти (рецензії додаються):

Завідувач кафедри сімейної медицини
д. мед. наук, професор Олег НАДАШКЕВИЧ

(підпис)

Завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини
д. мед. наук, професор Роман ДУТКА

(підпис)

ВСТУП

Програма вивчення дисципліни «Професійні хвороби» складена відповідно до: освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою Організації навчального процесу (ЄКТС).

Програма з «Професійних хвороб» на 5 курсі передбачає вивчення основ професійних хвороб, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, професійного маршруту, клініки, діагностики, лікування та профілактики основної та найбільш розповсюдженої професійної патології.

Орієнтовна тривалість практичних занять – 1,0 -2,0 години. Студенти беруть участь у діагностично-лікувальному процесі пацієнтів під керівництвом викладачів кафедри. Також передбачено оволодіння/ознайомлення з процедурами, що найчастіше застосовуються в практиці внутрішньої медицини. Практичні заняття, клінічні обходи з асистентами, доцентами та професорами кафедри є основною частиною цього курсу.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів.

Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи розкривають проблемні питання відповідних розділів професійних хвороб. У лекційному курсі максимально використовуються дидактичні засоби (мультимедійні презентації, слайди, навчальні відеофільми, демонстрація тематичних хворих). Лекційний та практичний етапи навчання студентів складаються, переважно, таким чином, щоб лекції передували відповідним практичним заняттям.

Практичні заняття проводять на клінічних базах кафедри. Методика організації практичних занять з внутрішньої медицини передбачає необхідність:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх ушпиталення, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги;
- сформувати у студента, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення упродовж навчання і професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного на першому занятті відповідного модуля необхідно надати студенту детальний план роботи в клініці та забезпечити умови для його реалізації. Цей план повинен включати:

- дослідження, які має засвоїти студент (або ознайомитись);
- алгоритми (протоколи) обстежень, встановлення діагнозу, лікування, профілактики відповідно до стандартів доказової медицини;
- курацію пацієнтів, яку має здійснювати студент упродовж вивчення дисципліни;
- доповіді історії хвороби пацієнта у навчальній групі, на клінічних обходах, практичних конференціях.

Курація пацієнта передбачає:

- 1) з'ясування скарг хворого, анамнезу хвороби та життя, професійного маршруту, проведення опитування за органами та системами;
- 2) проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів/синдромів хвороби;
- 3) аналіз результатів лабораторного та інструментального дослідження;
- 4) встановлення діагнозу;
- 5) призначення лікування;
- 6) визначення заходів первинної та вторинної профілактики;
- 7) доповідь результатів обстеження хворого командою студентів у навчальній групі, розбір під керівництвом викладача правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, призначеного обстеження, лікувальної тактики, оцінки прогнозу та працездатності, профілактики.

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

- 1) контролю початкового рівня знань за допомогою тестових запитань, складених у форматі запитання з 5 варіантами відповіді, з яких 1 – правильна та перевірки робочих зошитів;
- 2) ведення 1-2 хворих із хворобами та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;
- 3) розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються під час діагностики і проведення диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;
- 4) контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями.

Студентам рекомендується вести протоколи (карта хворого), в які необхідно вносити короткі відомості про хворих, обстежених під час практичного заняття, діагноз, план обстеження та призначене лікування.

Самостійна та індивідуальна робота студентів є складовою частиною навчальної діяльності і входить до кредитів ЄКТС кожного модуля та дисципліни в цілому. Вона включає:

- підготовку до практичних занять;
- виконання і захист ІСРС (доповідь реферату на практичному занятті; доповідь на клінічних конференціях баз кафедр; написання тез, статей; огляд наукової літератури за темами);
- підготовку і написання карти хворого за темою заняття;
- оволодіння практичними навичками;
- підготовку до підсумкового контролю;
- написання робочого зошита за темою заняття.

Кафедра внутрішньої медицини має право вносити зміни до навчальної програми у межах до 15,0 %.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті, засвоєння змістових модулів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тестові завдання, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок і медичних маніпуляцій.

Підсумковий контроль складається на останньому практичному занятті викладачу кафедри відповідно до графіка, затвердженого на навчально-методичній нараді кафедри. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих модулів.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити оцінку з дисципліни, по завершенню вивчення дисципліни, навчальним планом передбачено термін для перескладання.

Організація навчального процесу має забезпечити участь студентів у веденні не менше, ніж 2/3 стаціонарних пацієнтів. Якщо немає можливості забезпечити курацію пацієнтів із хворобами за темою заняття, студенти заповнюють карти хворих із хворобами відповідної теми. Необхідність написання такої історії визначається асистентом/доцентом (відповідальним за навчально-методичну роботу) на основі щотижневого перегляду інформації щодо наявності відповідних хворих у відділах.

Щоденні протоколи огляду студентами пацієнтів надаються доценту/асистенту для контролю. Доценти/асистенти слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в наступних областях: розпитування хворого, клінічне обстеження, усна доповідь, прийняття діагностичних рішень та визначення лікувальної тактики (критичне мислення), заповнення документації.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них				Рік навчання (семестр)	Вид контролю
	Всього	Аудиторних		СРС		
		Лекцій	Практичних занять			
Назва дисципліни: Професійні хвороби	1,0 кредит ECTS/ 30 год.	6	9	15	V курс (IX або X сем.)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностика, лікування професійних хвороб та профілактика порушення функцій у процесі трудової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна "Професійні хвороби" ґрунтується на вивченні медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної та біологічної фізики, патофізіології, патоморфології, фармакології, гігієни та екології, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я, пропедевтики внутрішньої медицини, внутрішньої медицини, фтизіатрії, дерматології, венерології, психіатрії, наркології, оториноларингології, акушерства і гінекології, неврології, травматології і ортопедії, й інтегрується з цими дисциплінами.

Дисципліна	Знати
Нормальна анатомія	Особливості анатомічної будови органів кровотворення, серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, сечовиділення, центральної і периферійної НС, опорно-рухового апарату, надниркових залоз, щитоподібної залози, будову вуха
Нормальна фізіологія	Функції бронхів, легень; функції зовнішнього дихання. Морфологію та функції крові в нормі. Рефлекторну, чутливу та нейрогуморальну функції нервової системи. Функції серцево-судинної системи, шлунка, печінки, нирок. Функції еритроцитів, гемоглобіну. Функції опорно-рухового апарату, надниркових залоз, щитоподібної залози, слухового аналізатора, газовий склад крові
Гістологія	Будову легень і бронхів. Структуру кісткового мозку, схему кровотворення. Морфологію печінкових клітин, слизової шлунка, ниркових клітин
Патологічна анатомія	Патолого-анатомічні зміни за різних хвороб. Патологічні зміни легеневої тканини за різних видів пневмоконіозів. Зміни слизової оболонки бронхів під час запального й атрофічного процесу
Патологічна фізіологія	Патогенез хвороб органів дихання, шлунково-кишкового каналу, органів кровотворення, сечовидільної системи. Патогенетичні механізми порушення функції зовнішнього дихання за обструктивним і

	рестриктивним типом. Механізми змін крові за токсичного впливу, порушень чутливої та моторної функцій НС. Зміни крові, печінки та нервової системи в разі інтоксикації та гіпоксемії. Зміни структури печінки, нирок та нервової системи у разі інтоксикації марганцем, ртуттю, тетраетилсвинцем, сірковуглецем. Патогенетичні механізми виникнення змін у серцево-судинній, нервовій, статевій системах, слуховому аналізаторі, опорно-руховому апараті, надниркових залозах, щитоподібній залозі від впливу вібрації, виробничого шуму, зниженого та підвищеного атмосферного тиску
Біохімія	Синтез гемоглобіну та порфіринів, обміну ацетилхоліну. Біосинтез білків, обмін білків, жирів, вуглеводів
Фармакологія	Класифікацію та механізми дії бронхолітиків, холінолітиків, відхаркувальних середників тощо. Класифікації та механізми дії антианемічних ЛЗ, вітамінів, біогенних стимуляторів, гепатопротекторів. Класифікації та механізми дії дихальних аналептиків, метиленої синьки, гепатопротекторів, сечогінних. Класифікації та механізми дії антидотів, протипаркінсонічних ЛЗ, гепатопротекторів. Механізми дії атропіну, діпіроксиму, натрію тіосульфату, сукцимеру, D-пеніциламіну, кортикостероїдів. Механізми дії лікарських засобів, які сприяють відновленню функції слухового аналізатора, метаболічних препаратів, гангліоблокаторів, судинорозширювальних
Пропедевтика внутрішніх хвороб	Методи обстеження хворих із легеневою патологією. Методи обстеження хворих із патологією крові. Лабораторні методи дослідження крові, кісткового пунктату. Методи обстеження хворих із патологією серцево-судинної системи, шлунка, печінки, периферійної та центральної НС. Лабораторні методи дослідження у хворих із патологією печінки, нирок
Внутрішня медицина	Клінічні особливості та лікування хронічного бронхіту та ХОЗЛ пилової етіології, бронхіальної астми, дифузного фіброзуючого альвеоліту, серцевої недостатності. Клінічні ознаки, діагностику та лікування анемії, геморагічних синдромів. Клінічні ознаки та лікування гепатитів, цирозу печінки. Клінічні ознаки, діагностику та лікування серцево-судинної системи, печінки, нирок, периферійної та центральної НС. Симптоматику токсичних трахеїтів, бронхітів, міокардитів, гепатитів, токсичної нирки. Диференційну діагностику хвороб із подібною клінічною симптоматикою
Фтизіатрія	Діагностику, клінічні ознаки та лікування дисемінованого туберкульозу легень
Ендокринологія	Порушення функцій надниркових залоз, щитоподібної залози, статеві системи за їх різних патологічних станів
Травматологія та ортопедія	Основні хвороби кістково-м'язово-суглобової системи
Судинна хірургія	Основні хвороби судин кінцівок та вертебро-базиліарних артерій
Загальна гігієна, гігієна праці	Основні екологічні чинники та професійні шкідливості, їх значення в клінічній медицині. Нормативні акти, санітарно-гігієнічні аспекти профілактики ВХ, нейросенсорної приглухуватості, висотної і кесової хвороб
Історія медицини	Історію розвитку вчення про професійну патологію в Україні та світі
Неврологія	Методи обстеження хворих із патологією центральної та периферійної НС. Рефлекторну, чутливу та нейрогуморальну функції нервової системи. Симптоматику поліневритів, енцефалопатій, паралічів
Реаніматологія	Принципи надання невідкладної допомоги в разі гострого токсичного ураження органів дихання, серцево-судинної системи, печінки, нирок
Біофізика	Фізичні параметри вібрації, параметри атмосферного тиску

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення професійних хвороб – кінцеві цілі – встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни.

1.2. Кінцеві цілі дисципліни:

- Проводити обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш поширені професійні хвороби.
- Аналізувати результати санітарно-гігієнічної характеристики умов праці щодо наступної діагностики професійної хвороби.
- Проводити диференціальну діагностику між вірогідним професійним та іншими професійними чи непрофесійними хворобами, що мають спільні клінічні симптоми та формулювати клінічний діагноз.
- Складати план лікувальних заходів у випадку гострих та хронічних професійних хвороб за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Володіти принципами проведення професійного відбору, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Розробляти план диспансеризації хворих.

- Проводити санітарно-гігієнічні та медико-профілактичні заходи щодо попередження виникнення професійних хвороб та наростання їх тяжкості.
- Розв'язувати питання експертизи працездатності та працевлаштування за наявності професійних хвороб.
- Встановлювати залежність виявленої хвороби від умов праці.
- Інтерпретувати клініко-лабораторні результати досліджень різних професійних хвороб.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП).

Згідно з вимогами ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- *інтегральна*:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини.

Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- *загальні (ЗК)*:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активновідпочинку та ведення здорового способу життя.

- *спеціальні (фахові, предметні) (ФК)*:

ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

ФК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.

ФК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
1	2	3	4	5	6
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини.					
Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.					

Загальні компетентності					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
2.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
3.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
4.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції
6.	Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтовані рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
7.	Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8.	Навички міжособистісної взаємодії	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
10.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
11.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Знати місця пошуку, методи опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Вміти визначити пріоритетні напрямки пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Використовувати міжособистісну взаємодію	Відповідати за якісно здійснений пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел

12.	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним під час виконання обов'язків	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань
13.	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Знати та усвідомлювати питання рівних можливостей та гендерних проблем	Вміти оцінити права та обов'язки, щодо рівних можливостей та гендерних проблем	Встановлювати міжособистісну взаємодію, що базується на рівних можливостях та виключає гендерні проблеми	Відповідати за встановлення рівних можливостей та усунення гендерних проблем.
14.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Вміти застосовувати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) для його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	Здатність донести свою громадянську та соціальну позицію. Дотримуватись цінностей громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність за для сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України
15.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, знати про різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, знати про різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Вміти зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та вміти вести здоровий спосіб життя.	Дотримуватись моральних, культурних, наукових цінностей і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, дотримуватись різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та здорового способу життя.	Нести відповідальність за дотримання моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

	здорового способу життя.				
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
1.	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати методики та стандартні схеми опитування та фізикального обстеження пацієнта	Уміти провести бесіду з пацієнтом на підставі алгоритмів та стандартів, використовуючи стандартні методики провести фізикальне обстеження пацієнта. Вміти оцінити стан здоров'я людини	Ефективно формувати комунікаційну стратегію під час спілкування з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я людини до відповідної медичної документації	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування, огляду, пальпації, перкусії органів та систем та за своєчасне оцінювання стану здоров'я людини та за прийняття відповідних заходів
2.	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів	Знати стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4)	Уміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого (за списком 4)	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4)	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
3.	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу хвороби	Знати алгоритми діагностики хвороб; алгоритми виділення провідних симптомів або синдромів (за списком 1); попередніх та клінічних діагнозів (за списком 2); методи лабораторного та інструментального обстеження (за списком 4)	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого. Уміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому; вміти поставити попередній та клінічний діагноз хвороби (за списком 2); призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого (за списком 4) шляхом застосування стандартних методик	На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту амбулаторного/стаціонарного хворого тощо)	Нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього та клінічного діагнозу хвороб
4.	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку під час лікування та профілактики хвороб	Знати про етичні та юридичні норми; алгоритми та стандартні схеми визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на підставі попереднього та клінічного діагнозу хвороби (за списком 2)	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, шляхом прийняття обґрунтованого рішення необхідний режим праці та відпочинку під час лікування хвороби (за списком 2)	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного режиму праці та відпочинку під час лікування хвороби (за списком 2)	Нести відповідальність за обґрунтованість призначення режиму праці та відпочинку під час лікування хвороби (за списком 2).
5.	Здатність до визначення характеру харчування під час лікування та профілактики хвороб	Знати алгоритми та стандартні схеми призначення харчування під час лікування хвороб (за списком 2)	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування під час лікування хвороб (за списком 2)	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо під час лікування хвороб (за списком 2)	Нести відповідальність за обґрунтованість визначення харчування під час лікування хвороби (за списком 2)
6.	Здатність до визначення	Знати алгоритми та стандартні схеми	Вміти визначати принципи та характер	Формувати та донести до пацієнта та	Нести відповідальність за

	принципів та характеру лікування та профілактики хвороб	лікування хвороб (за списком 2)	лікування хвороби (за списком 2)	фахівців власні висновки щодо принципів та характеру лікування (за списком 2)	прийняття рішення щодо принципів та характеру лікування хвороби (за списком 2)
7.	Здатність до діагностування невідкладних станів	Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; знати стандартні методики обстеження людини (вдома, на вулиці, у закладі охорони здоров'я) в умовах нестачі інформації; принципи надання екстреної медичної допомоги	Вміти визначити невідкладні стани (за списком 3); провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини	Приймати обґрунтоване рішення щодо оцінки стану людини, діагнозу та організації необхідних медичних заходів в залежності від стану людини; заповнити відповідні медичні документи	Нести відповідальність за правильність та своєчасність діагностування невідкладного стану, ступеню його тяжкості та тактики надання екстреної медичної допомоги
8.	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги	Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу». Знати про принципи надання екстреної медичної допомоги.	Вміти визначити невідкладні стани (за списком 3); принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини	Обґрунтовано формулювати та довести до пацієнта чи його законного представника необхідність надання невідкладної допомоги та отримати згоду на медичне втручання	Нести відповідальність за правильність визначення невідкладного стану, ступеню його тяжкості та тактики надання екстреної медичної допомоги
9.	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів	Знати алгоритми проведення лікувально-евакуаційних заходів	Вміти проводити лікувально-евакуаційних заходів	Пояснити необхідність та порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів	Нести відповідальність за своєчасність та якість проведення лікувально-евакуаційних заходів
10.	Здатність до виконання медичних маніпуляцій	Знати алгоритми виконання медичних маніпуляцій (за списком 5)	Вміти виконувати медичні маніпуляції (за списком 5)	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій (за списком 5)	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій (за списком 5)
11.	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Знати та орієнтуватися у медичних проблемах, що виникають у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Мати навички розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації	Комунікувати задля розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації	Нести відповідальність за вирішені медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
16.	Здатність до ведення медичної	Знати систему офіційного документообігу в	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела	Нести відповідальність за повноту та якість

	документації	професійній роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології	інформації в залежності від її типу. Вміти обробляти інформацію та проводити аналіз отриманої інформації	та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу
21.	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Знати як зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Володіти способами та навиками для зрозумілого і неоднозначного донесення власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Формулювати думку щодо зрозумілого і неоднозначного висвітлення власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Нести відповідальність за обґрунтованість висновків щодо власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
24.	Дотримання етичних принципів під час роботи з пацієнтами, лабораторними тваринами	Знати етичні принципи, які застосовуються під час роботи з пацієнтами	Вміти застосовувати етичні принципи під час роботи з пацієнтами	Дотримуватися етичних принципів під час комунікації з пацієнтами	Нести відповідальність за дотримання етичних принципів під час роботи з пацієнтами
25.	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих результатів	Мати спеціалізовані знання про систему професійної та академічної доброчесності	Вміти організувати власну роботу з дотриманням професійної та академічної доброчесності	Комунікувати задля дотримання професійної та академічної доброчесності	Нести відповідальність за достовірність отриманих результатів

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, заснованій на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини;
- застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності;
- дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки під час здійснення професійної діяльності;
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для вирішення типових завдань професійної діяльності;
- аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності;
- здійснювати професійне спілкування сучасною українською мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела;
- дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді;
- аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

№ з/п	Програмні результати навчання	Скорочення	Відповідність компетентностям
1.	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем	ПРН – 1	ЗК 1-8, 10-15; ФК 1-11, 16, 21, 24-25

	автономності.		
2.	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	ПРН – 2	ЗК 1-4, 6, 10, 11, 12; ФК 1-11, 24
3.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	ПРН – 3	ЗК 1-3, 6, 7, 10-12; ФК 1-3, 11, 24-25
4.	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання.	ПРН – 4	ЗК 3-4; ФК 12, 16, 21, 24
5.	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу, враховуючи вік пацієнта.	ПРН – 5	ЗК 1-3, 6, 7; ФК 1-3, 7, 8, 11, 16, 24
6.	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я.	ПРН – 6	ЗК 1-3, 6-8; ФК 1-3, 7, 8, 11, 16, 24
7.	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН – 7	ЗК 8; ФК 1-2, 16, 24
8.	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	ПРН – 8	ЗК 3-4; ФК 5-11, 24
9.	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН – 9	ФК 1, 2, 6-8, 10, 11
10.	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН – 10	ЗК 4; ФК 4, 5, 24
11.	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	ПРН – 14	ЗК 5, 7, 8; ФК 1, 7, 11, 16, 24
12.	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на	ПРН – 16	ФК 3, 7, 10, 11

	підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.		
13.	Виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	ПРН – 17	ЗК 14, 15; ФК 7, 11, 16, 24
14.	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.	ПРН – 18	ФК 13, 14, 16, 24
15.	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	ПРН – 19	ФК 11, 21
16.	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	ПРН – 21	ЗК 2, 10
17.	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.	ПРН – 22	ЗК 5, ФК 16
18.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефаківців.	ПРН – 25	ЗК 5, 6, ФК 11, 16
19.	Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.	ПРН – 26	ЗК 2, 8
20.	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.	ПРН – 27	ЗК 5-8, 15; ФК 11, 16, 24-25
21.	Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.	ПРН – 28	ЗК 14, 15; ФК 11, 21, 24-25

Результати навчання для дисципліни

Категорія: Зн– знання Ум–уміння К– компетентності АВ– автономність та відповідальність	Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.	Символ коду Програмного результату навчання (ПРН) у Стандарті вищої освіти
Зн-1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності.	ПРН-1
Ум-1	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	
К-1	Навички подальшого професійного навчання	
АВ-1	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	
Зн-2	Мати знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	ПРН-2
Ум-2	Вміти проаналізувати проблеми фундаментальних і клінічних біомедичних наук	
К-2	Здатність до визначення необхідного переліку задач фундаментальних і клінічних біомедичних наук	
АВ-2	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінки задач фундаментальних і клінічних біомедичних наук	

Зн-3	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень	ПРН-3
Ум-3	Уміти критично осмислити проблеми у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	
К-3	Здатність аналізувати проблеми у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	
АВ-3	Нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності висвітлення проблеми у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.	ПРН-4
Зн-4	Знати провідні клінічні симптоми та синдроми; стандартні методики діагностики.	
Ум-4	Вміти виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи.	
К-4	Здатність встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання	
АВ-4	Нести відповідальність за встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання	
Зн-5	Знати алгоритми роботи з пацієнтом.	ПРН-5
Ум-5	Уміти збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу, враховуючи вік пацієнта.	
К-5	Здатність до оцінки результатів лабораторних та інструментальних досліджень	
АВ-5	Нести відповідальність за повноцінність зібраної інформації про пацієнта.	
Зн-6	Знати принципи встановлення остаточного клінічного діагнозу.	ПРН-6
Ум-6	Вміти встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.	
К-6	Здатність до встановлення алгоритму щодо формулювання остаточного клінічного діагнозу	
АВ-6	Нести відповідальність за формулювання остаточного клінічного діагнозу	
Зн-7	Знати стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень	ПРН-7
Ум-7	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого	
К-7	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів	
АВ-7	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень	
Зн-8	Знати головні клінічні синдроми або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	ПРН-8
Ум-8	Вміти визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	
К-8	Володіти навичками взаємодії, щодо визначення головного клінічного синдрому або причини чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого щодо прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	
АВ-8	Нести відповідальність за своєчасність визначення головного клінічного синдрому або причини чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.	
Зн-9	Знати принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах.	ПРН-9
Ум-9	Уміти визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	
К-9	Здатність до комунікації щодо характеру та принципів лікування хворих(консервативне, оперативне) із захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	
АВ-9	Нести відповідальність за якість призначеного лікування хворих (консервативне, оперативне) із	

	захворюваннями, враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах	
Зн-10	Знати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, існуючі алгоритми та стандартними схеми.	ПРН-10
Ум-10	Уміти визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	
К-10	Здатність до визначення режиму праці, відпочинку та характеру харчування під час лікування хвороб	
АВ-10	Нести відповідальність за обґрунтованість до визначення режиму праці, відпочинку та характеру харчування під час лікування хвороб	
Зн-11	Знати тактику надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	ПРН-14
Ум-11	Уміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	
К-11	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	
АВ-11	Нести відповідальність за якість надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.	
Зн-12	Знати раціональні медичні маршрути пацієнтів.	ПРН-16
Ум-12	Вміти формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.	
К-12	Здатність комунікувати з колегами задля формування раціональних медичних маршрутів пацієнтів	
АВ-12	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо формування раціональних медичних маршрутів пацієнтів	
Зн-13	Знати принципи виконання медичних маніпуляцій в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві.	ПРН-17
Ум-13	Уміти виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	
К-13	Здатність до комунікації щодо проведення медичних маніпуляцій в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві	
АВ-13	Нести відповідальність за проведення медичних маніпуляцій в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві	
Зн-14	Знати які обмеження життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності потребують оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо.	ПРН-18
Ум-14	Уміти визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо.	
К-14	Здатність до оцінювання обмеження життєдіяльності особи та тривалості її непрацездатності	
АВ-14	Нести відповідальність за оцінювання обмеження життєдіяльності особи та тривалості її непрацездатності	
Зн-15	Знати протиепідемічні та профілактичні заходи, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	ПРН-19
Ум-15	Уміти виконувати протиепідемічні та профілактичні заходи, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення	
Ум-16	Уміти відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	ПРН-21
Ум-17	Вміти застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.	ПРН-22
АВ-15	Нести відповідальність за зрозуміле і однозначне донесення власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН-25
АВ-16	Нести відповідальність за забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.	ПРН-26
Ум-18	Уміти вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.	ПРН-27
К-15	Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності	ПРН-28
АВ - 17	Нести відповідальність за дотримання вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	

2. Інформаційний обсяг наскрізної дисципліни «Професійні хвороби».

На вивчення навчальної дисципліни «Професійні хвороби» на V курсі відводиться 1,0 кредит ЄКТС (30 годин).

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС
Змістовий розділ 1. Загальні питання профпатології. Професійні хвороби, викликані впливом промислових аерозолів і фізичних чинників			
Світова пандемія COVID-19. Діагностика SARS-CoV-2. Клінічні прояви, профілактика та лікування. Загальні питання профпатології.		1	2
Пневмоконіози, хронічний бронхіт та ХОЗЛ пилової етіології	2	2	3
Вібраційна хвороба та нейросенсорна приглухуватість. Висотна та кесонна хвороби.	2	2	4
Змістовий розділ 2. Професійні хвороби, викликані впливом хімічних чинників			
Професійні інтоксикації речовинами з переважною дією на систему крові	2	2	3
Професійні нейротоксикози. Професійні інтоксикації пестицидами.		2	3
Усього годин 30 / 1,0 кредит ECTS	6	9	15
Форма підсумкового контролю	Залік		

4. Тематичний план лекцій з дисципліни «Професійні хвороби»

№ з/п	Тема	Години
Змістовий розділ 1. Загальні питання профпатології. Професійні хвороби, викликані впливом промислових аерозолів і фізичних чинників		
1.	Пневмоконіози. Силікоз. Силікатози	2
2.	Вібраційна хвороба та нейросенсорна приглухуватість	2
	Разом	4
Змістовий розділ 2. Професійні хвороби, викликані впливом хімічних чинників		
3.	Інтоксикація свинцем	2
	Разом	2
	Кількість лекційних годин з дисципліни	6

5. Тематичний план практичних занять з дисципліни «Професійні хвороби»

№ з/п	Тема	Години
Змістовий розділ 1. Загальні питання профпатології. Професійні хвороби, викликані впливом промислових аерозолів і фізичних чинників		
1.	Світова пандемія COVID-19. Діагностика SARS-CoV-2. Клінічні прояви, профілактика та лікування. Загальні питання профпатології.	1
2.	Пневмоконіози, хронічний бронхіт та ХОЗЛ пилової етіології	2
3.	Вібраційна хвороба та нейросенсорна приглухуватість. Висотна та кесонна хвороби.	2
	Змістовий розділ 2. Професійні хвороби, викликані впливом хімічних чинників і фізичних чинників	
4.	Професійні інтоксикації речовинами з переважною дією на систему крові	2
5.	Професійні нейротоксикози. Професійні інтоксикації пестицидами.	2
	Кількість годин практичних занять з дисципліни	9

6. Тематичний план самостійної роботи з дисципліни «Професійні хвороби»

№ з/п	Тема занять	Години
1.	Світова пандемія COVID-19. Діагностика SARS-CoV-2. Клінічні прояви, профілактика та лікування. Загальні питання профпатології	2
2.	Пневмоконіози, хронічний бронхіт та ХОЗЛ пилової етіології. Курація хворого і заповнення карти хворого за темою.	3
3.	Вібраційна хвороба, нейросенсорна приглухуватість, висотна та кесонна хвороби. Курація хворого і заповнення карти хворого за темою.	4
4.	Професійні інтоксикації речовинами з переважною дією на систему крові. Заповнення карти хворого за темою.	3
5.	Професійні нейротоксикози. Професійні хвороби від перенапруження опорно-рухового апарату. Професійні інтоксикації пестицидами. Заповнення карти хворого за темою.	3
	ВСЬОГО	15 год.

7. Індивідуальні завдання

- Доповідь реферату на практичному занятті
- Доповідь на клінічних конференціях баз кафедр
- Доповідь карти хворого на практичному занятті
- Написання тез, статей
- Оволодіння практичними навичками
- Огляд наукової літератури за темами
- Написання робочого зошита за темою заняття

Індивідуальне завдання є обов'язковою частиною роботи студентів. Вона поділяється на поточну (обов'язкова частина – це домашня самопідготовка до практичних занять та заповнення карти тематичного хворого) та індивідуальні навчально-дослідні завдання. Обов'язкова індивідуальна робота студентів входить складовою частиною до опрацювання практично кожної теми. Якість виконання обов'язкової індивідуальної роботи враховується під час оцінювання успішності з теми заняття. Індивідуальна робота оцінюється додатковими балами, має різні рівні складності.

Індивідуальне завдання з дисципліни «Внутрішня медицина» оформлюються студентами письмово (у вигляді карти тематичного хворого), контроль виконання проводиться постійно впродовж семестру на відповідних практичних заняттях. Перевірка засвоєного матеріалу за тематикою роботи здійснюється на підсумковому контролі.

На практичних заняттях перевіряється домашня самопідготовка індивідуальної роботи, яка передбачена до відповідної теми практичного заняття, оцінюється під час поточного контролю теми заняття.

Оцінювання засвоєння тем, які виносяться на самостійне опрацювання студентами і не входять до тем практичних занять, здійснюється під час підсумкового контролю за допомогою тестів та ситуаційних задач.

Організація навчального процесу має забезпечити участь студентів у веденні не менше, ніж 2/3 стаціонарних пацієнтів. Якщо немає можливості забезпечити курацію пацієнтів із хворобами за темою заняття, студенти заповнюють карти хворих із хворобами відповідної теми.

Щоденні протоколи огляду студентами пацієнтів надаються доценту/асистенту для контролю. Доценти/асистенти слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в наступних областях: розпитування хворого, клінічне обстеження, усна доповідь, прийняття діагностичних рішень та визначення лікувальної тактики (критичне мислення), заповнення документації.

8. Методи навчання

Практичний, наочний, словесний, робота з книгою, відео-метод.

Під час занять використовуються такі методи інтерактивного навчання, як ділові ігри, рольові ігри, кейси тощо.

9. Методи контролю

Усний, письмовий, тестовий, програмований, практичний контроль, самоконтроль.

9.1 Види контролю: поточний і підсумковий.

9.2 Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

9.3 Критерії оцінювання

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий семестровий контроль та атестацію випускників.

10. Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

Проведення поточного контролю під час навчальних занять має відбуватися на основі тестового контролю, вирішення ситуаційних задач, поточного опитування, обстеження хворого чи розбору клінічного випадку та самостійної роботи, після чого студенту виставляється комплексна оцінка. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою.

Критерії оцінки практичного заняття

- Знання теоретичного матеріалу мають суттєві помилки, відсутня домашня самопідготовка, вихідний тестовий контроль знань написаний менше ніж на 50,00 %, незадовільне обстеження хворого (незадовільна оцінка за практичні навички), основна контрольна робота з вивченої теми написана на незадовільну оцінку, студент робить помилки, що можуть привести до смерті хворого – **незадовільно**;
- Знання теоретичного матеріалу мають помилки, які, проте, не можуть викликати смерть хворого, вихідний тестовий контроль написаний на 50,00–69,99 %, задовільна оцінка за виконані практичні навички, контрольна робота з вивченої теми написана на задовільну оцінку, студент робить помилки, які ведуть до здовження діагностичного пошуку, але не загрожують життю хворого – **задовільно**;
- Знання теоретичного матеріалу без помилок, відповідає програмі, вихідний тестовий контроль написаний на 70,00–89,99 %, оцінка «добре» за виконані практичні навички, контрольна робота з вивченої теми написана на оцінку «добре», студент не робить помилок – **добре**.
- Знання теоретичного матеріалу без помилок, відповідає програмі, з базових дисциплін відмінні знання, які студент може використати в терапії, вихідний тестовий контроль написаний на 90,00–100,00 %, оцінка «відмінно» за виконані

практичні навички, контрольна робота з вивченої теми написана на оцінку «відмінно», студент не робить помилок, вміє обстежити пацієнта, протрактувати результати обстежень та призначити сучасне, індивідуальне, з дозуванням лікування – **відмінно**.

11. Форми підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль		
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру (залік) за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ЄКТС	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	Максимальна кількість балів – 200. Мінімальна кількість балів – 120.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання - це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \text{СА} \cdot 200 / 5.$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ЄКТС, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ЄКТС у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ЄКТС таким чином:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Ниже мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ЄКТС у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ЄКТС та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ЄКТС та оцінкою за національною шкалою).

13. Методичне забезпечення

- 1) конспект або розширений план лекцій
- 2) плани практичних занять
- 3) завдання для самостійного роботи
- 4) методичні вказівки/рекомендації для студентів і викладачів
- 5) алгоритми лікування та надання невідкладної допомоги (відповідно до стандартів доказової медицини)
- 6) алгоритми виконання практичок навичок, медичних маніпуляцій, відеофільми
- 7) результати лабораторних та інструментальних методів досліджень
- 8) муляжі, фантоми тощо
- 9) симулятори, електронні довідники, комп'ютери з відповідним інформаційним забезпеченням
- 10) питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Професійні хвороби / В. А. Капустник, І. Ф. Костюк, Г. О. Бондаренко та ін. ; за ред. проф. В. А. Капустника, проф. І. Ф. Костюк. – 5-е вид., переробл. і доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 536 с.
2. Хухліна О. С. Професійні хвороби: навчальний посібник для студентів ВМНЗ III-IV р. а. / О. С. Хухліна, Г. І. Шумко, О.Є. Мандрик Буковинський державний медичний університет/ Чернівці: 2019. – 189 с.
3. Професійні хвороби / В. А. Капустник, І. Ф. Костюк, Г. О. Бондаренко та ін. ; за ред. проф. В. А. Капустника, проф. І. Ф. Костюк. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 535 с.

Додаткова:

1. Current occupational and environmental medicine / J. LaDou, R. Harrison. – McGraw-Hill Medical, 2019. – 864 p.
2. Occupational diseases / V. A. Kapustnik, I. F. Kostyuk, H. O. Bondarenko et al. ; edited by V. A. Kapustnik, I. F. Kostyuk. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 496.

Інформаційні ресурси:

<http://www.fssu.gov.ua/fse/control/ivv/uk/publish/article/90183>
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/1011/profesijni-xvorobi>
<http://medstandart.net/browse/1392>
<https://www.sop.com.ua/article/700-otrunnya-pestitsidami-proflaktika-gostrih-ta-hronchnih-otrun-pestitsidami>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
<http://www.health.govt.nz>